

Redacția
și
Administrația

Cluj Reg. Maria 14
TELEFON 124

Anunțurile se primesc după tarif.

Librăria Anca
Cluj, Piața Unirii 32.

CLUJUL

R O M A N E S C

Abonament:

Pe un an Lei 160°—
Pe 1/2 an „ 80°—
Pe 1/4 an „ 40°—

Pentru Străinătate:
Pe un an Lei 320°—
Pe 1/2 an „ 160°—
Pe 1/4 an „ 80°—

Pentru America
Pe un an 2 dolari

Manuscrisele
nu se înapoiază.

Director-Proprietar: Alexandru Anca.

ZIAR INDEPENDENT

Un exemplar 3 Lei.

Răvaș

Pregătirea războiului mondial.

Unele state europene în frunte cu Anglia, sunt în tratative pentru a porni război contra Sovietelor, căutând să pună capăt odată pentru totdeauna propagandei și uneltirilor sovietice rusești.

Anglia deocamdată își continuă o politică nouă față de Soviete, căutând să-și rupă relațiile diplomatice cu această, nemai putând tolera uneltirile bolșevicilor, cari cu propaganda lor periclitează și integritatea Angliei.

Germania cu Franța de asemenea sprijinesc acțiunea Angliei și în acest scop se caută înțelegerea germano-franceză, al cărui început a fost evacuarea regiunii Ruhr de către francezi.

Ziarele rusești deja se și a-larmează pe această chestie, accentuând, că Anglia caută pe toate căile să-și rupă relațiile diplomatice cu Sovietele, cărora de altfel nu le convin nici acordurile, pe care le-au încheiat francezii cu germanii, cari până acuma înclinau spre ajutorul Rusiei.

Comisarii bolșevici, după părerea presei mondiale, sunt foarte îngrijorați, în special se tem — și pe drept —, că și Japonia se va alătura la acțiunea contra Rusiei, avându-și în vedere interesele în China răsvrătită de către bolșevici.

În ce privește America, se dă, ca sigur, că și aceasta va fi defavorabilă Rusiei, cu toată în prezent nu este în relații prea amicale cu Japonia.

Conflictele latente cu Rusia au început să izbucnească pe chestia propagandei bolșevice în Europa și China. Din acest motiv târăgânește Anglia tranșarea unor chestii cu Rusia.

În scurt timp deci, vom avea de înregistrat un nou război mondial, evident, mai sângeros și mai mare, decât cel trecut, dacă nu se vor aplană conflictele cu Rusia.

Dar deocamdată, după unele ziare, Rusia de asemenea se pregătește de război.

* * *

„Liga Minorităților.”

Ziarele anunță, că în Copenhaga au apărut doi ziariști maghiari: Tyrnauer Stefan și Csuri Ladislau și au înființat acolo o ligă „mondială” pentru apărarea minorităților.

Ziarele daneze se ocupă foarte caracteristic cu inițiativa acestor ziariști maghiari, dintre cari unul, Tyrnauer Stefan, se declară delegat plenipotențiar al „comitetului ales pentru apărarea minorităților”. Acest individ a colaborat în Cluj la ziarul sionist „Uj Kelet”, iar apoi a fost corespondent la „Brassai Lapok” și după o activitate de doi ani, a plecat la Budapesta, Berlin etc.

În fine acuma îl vedem apărând în Copenhaga, ca „delegat plenipotențiar” al „comitetului ales” pentru apărarea minorităților.

La întrebarea ziaristilor danezi, că la a cui inițiativă s'a înființat „liga”; ce scopuri are și cine o finanziază — ziaristul cionisto-maghiar a răspuns, că nu pot indica inițiatorii, dar „liga” are ca scop apărarea prin presă a intereselor minoritare și a răspândi prin gazete nedreptățile ce se fac acestora, liga fiind pentru apărarea minorităților în cadrele tratatelor de pace. La întrebarea că cine finanziază mișcarea, nu au voit să spună nimic.

Noi cunoaștem foarte bine a-

pucăturile propagandei maghiare, care în trecut a inițiat și înființarea unei „Lige a popoarelor minoritare” pentru a contrabalansa activitatea „Ligei Națiunilor”, care însă nu le-a reușit. Acea ligă a fost compusă din „delegați” de ai „tuturor minorităților”, evident, plătiți în parte de guvernul maghiar, ca și actuala ligă. Acesta poate fi singurul motiv, pentru care „ziariștii” maghiari n'au voit să spună gazetarilor danezi, că cine a inițiat și cine finanziază propaganda ligei minorităților.

Iată deci un adevăr, pe care înzadar ar încerca din nou clica Horthy—Bethlen—Apponyi să-l desmintă!

Schimbarea orelor de închidere

Mișcarea comercianților în Cluj. — S'a trimis telegramă la Minister pentru retragerea dispozițiilor de închidere.

Comercianții, după cum am mai anunțat, sunt foarte nemulțumiți față de noile ore de închidere.

Nemulțumirile comercianților în fine au ajuns la răspântie și s'a cerut telegrafic Ministerului să contramandeze dispozițiile referitoare la orele de închidere, declarând orașul Cluj, ca oraș de târg, având în vedere, că cea mai mare circulație se face tocmai în timpul, în care, conform nouilor dispoziții, comercianții sunt siliți să-și închidă localurile.

Orele de închidere, evident s'au făcut pentru ocrotirea salariaților comerciali. În Ardeal și Banat însă și în special în Cluj, reglementarea orelor de închidere n'are nici un rost, avându-se în vedere, că timpul de serviciu a fost deja stabilit în comun acord între organizațiile profesionale și cele ale patronilor. Propunerea noastră este la amiazi dela 12^{1/2}—2 ore.

Incartiruirile și evacuările

Câteva cazuri caracteristice din haosul locuințelor. — Judecător denunțat pentru sentințele aduse.

Problema locuințelor nu a ajuns încă nici acum în stadiul normal, dificultățile și certurile pe această chestie continuând, după cum se poate constata și din cazul de mai jos.

Între toate cazurile însă în ultimul timp mai caracteristic și mai interesant este al proprietarului Herschovits Eugen din str. Bolyai Nr. 2, care și-a evacuat câțiva chiriași pe cale judecătorească fără considerare la apel, dar prin ce argumente, nu știm, chiriașii declarând, că au achitat și de-pus punctuos chiriile. Astfel a evacuat pe: Iosif Balogh, Emerich Kovács, Pakei Francisc etc, ale căror apeluri acuma urmează să se discute.

Ultimul caz de evacuare a provocat enorm scandal judecătorec. Sentințele își urmează cursul la apel.

Ultima însă s'a anulat și fără apel, amestecându-se în evacuare și procurorul, căruia i-s'a denunțat cazul. Chiriașul evacuat a fost deci replasat în locuință. Incurajați de acest caz și ceilalți chiriași caută să-l denunțe pe judecătorul din chestie, fiind siguri, că ancheta care se va porni, le va da dreptate, sentințele considerându-le lipsite de baze serioase și inacceptabile.

Distracții americane

Cum excochează populația naivă niște străini. — Câștigă milioane fără capital. Datoria autorităților.

În ultimul timp au început să apară prin localurile mai primitive niște mașini de „noroc”, intitulate cu modestele epitețe: „Distracții americane”. Proprietarii acestor „distracții” — bune pentru buzunarul lor și excocheătoare de buzunarele naivilor — fără muncă și capital bazați pe prostia publicului, câștigă zilnic netto câteva mii.

Anume: au aproape în fiecare local mai primitiv o „distracție americană” în care publicul naiv pune câte un leu și dacă prinde cu un bufon de după sticlă un plumbușel, ce sare mereu pe niște cue, aranjate în așa fel ca să nu se poată prinde — atunci câștigă un leu. În cele mai multe cazuri însă și dacă câștigă, nu primește nimic, pentru că automata nu-i dă nimic. De pierdut pierde destul, pentru că abea la 10—20—30 de lei pierdere câștigă eventual un leu. Dar de multe ori nici plumbul nu ese și astfel nu are nici șanse de câștig.

Autoritățile în tot cazul ar trebui să ia dispoziții interzicând aceste „distracții americane” cari exploatează publicul și deci nici decum nu sunt distracții, evident afară de cazul, dacă pierderile s'ar numi distracții.

Ezitatea Consiliului Comunal

Când va lua dispoziții pentru restabilirea frumuseții orașului? Afacerea Rudolf Mosse.

Publicul a avut deja ocazie, ca să se convingă despre afacerile Primăriei Cluj cu taraba Rudolf Mosse, afaceri date în vicleag în ziarul „Clujul” și referitoare la cari Primăria ezită să revină.

Consiliul comunal nici până în prezent n'a luat dispoziții contra firmei Rudolf Mosse, care ne reduce frumuseța centrului orașului nostru cultural la a unei mahala de tarabă.

Întrebăm însă: când va lua consiliul dispoziții, ca să se îndepărteze tarabele Rudolf Mosse din locurile principale, unde strică frumuseța orașului?

Taxele de consultații medicale

Unii medici cer taxe peste cele stabilite. În Lugoj s'au egalat taxele.

Anul trecut s'au stabilit taxele medicale pentru întreaga țară, dar în unele orașe nu s'au aplicat imediat avându-se în vedere interesul publicului. În Lugoj de pildă abea acuma s'au egalat, urcându-se la 120 lei consultările la domiciliu și la 100 lei consultările la medic acasă.

Anul trecut și la Cluj se incasau aceste taxe stabilite pentru întreaga țară dar în prezent câte un medic cere chiar și câte 500 lei pentru câte o consultație, ceea ce însemnează despoierea nevoiașilor, cari au nevoie de consultații medicale. Din acest motiv unii mai săraci, întrucât nu reușesc să se plaseze în spital, sunt expuși celor mai grele încercări, neavând din ce suporta speșele medicale exagerate.

Guvernul în tot cazul ar trebui să ia dispoziții pentru curmarea acestor specule medicale!

Subofițeri neîndreptățiți

Reangajați ardeleni pensionați fără drepturi. Nici funcție de stat și nici pământ nu li-s'a dat deși le compete.

În Ardeal și Banat sunt mai mulți subofițeri reangajați după unire în condițiunile legii din 1913 din vechiul Regat, care lege acordă în caz de pensionare o funcție publică de stat ori 7 hectare de pământ și loc de casă ori în afară de pensie, o sumă de 2500 lei ca ajutor bănesc.

Dintre acești subofițeri sunt mulți pensionați, cari se plâng, că n'au primit nici una din avantajile prevăzute, dându-li-se doar sprijinul bănesc de 2500 lei, care, evident în 1913 era ceva, dar acuma aproape nimic. Dacă s'ar egala însă la valoarea de azi, atunci ori și cum, ar mai putea rezista mi-zeriei.

Subofițerii pentru a-și asigura drepturile, sunt decși să protesteze în corpore la guvern și numai așa vor reuși, organizați cerându-și drepturile asigurate.

În străinătate un exemplar 4 Lei.

Scandalul dela Arena Sportivă

Match-urile s'au interzis provizoriu. — Se alege un nou comitet. Cine va fi președinte?

Cu ocazia match-ului, care a avut loc zilele trecute între echipele Universitatea din Cluj și Petroșani, după cum se știe au avut loc mai multe incidente și nenorociri, ale cărei jertfe au fost câțiva sportiști universitari.

Studenții, pornind din acest motiv au căutat să-i atace pe sportiștii oaspeți din Petroșani, în drum spre casă dar poliția i-a împiedicat.

Pornind din aceste incidente, nemulțumirile latente contra comitetului, au început să izbucnească pe față. Deocamdată jocurile sunt interzise pe un timp de o lună, în care timp echipele caută să-și aleagă un nou comitet mai corespunzător.

Comitetului actual i-se atribuie și nenorocirile întâmplare cu sportiștii universitari, aproape copii, pe cari i-a pus față de sportiștii robuști din Petroșani.

Lumea susține, că față de robuștii din Petroșani ar fi trebuit pusă echipa „Victoria” în care de asemenea sunt robuști.

Ca urmare a acestora, echipele sunt în vie discuție pentru a delătura comitetul actual, alegând un comitet mai chibzuit și care să aibă în vedere mai intensiv interesele echipelor, în mod nepărtinitor.

Persoana noului președinte încă nu s'a stabilit, căutându-se un președinte nepărtinitor, ca și membri, cari se proiectează pentru a fi aleși în noul comitet.

Alegerile Camerelor de industrie și comerț

Complectarea listelor. — Prolungirea expiră peste câteva zile.

Listele alegătorilor camerelor de industrie și comerț s'au încheiat deja, dar lipsind foarte mulți alegători din aceste, s'a grelungit termenul prezentării cu 30 zile, pentru a se completa listele.

Termenul complectării listelor expiră pe la finea lunii August. In acest decurs trebuie să se prezinte toți alegătorii neînscrisi în liste, pentru că după acest termen numai oficios se va putea solicita înscrierea în listele de alegători, prin cereri în scris.

Camerele Agricole

Alegerile vor avea loc în 25 August. Lămuriri în vederea alegerilor.

Alegerile pentru camerele agricole vor avea loc la 25 August în fiecare județ, votarea fiind obligatorie conform legii care stabilește o amendă de 100—500 lei pentru aceia, cari nu votează.

Listele candidaților sunt a se prezenta de câte 20 alegători președinților de tribunale până în 14 August a. c. orele 18, depunându-se pentru fiecare candidat și câte 1000 lei, împreună cu costul buletinelor, prin administrațiile financiare locale.

Alegerile se fac pe scrutin de liste trebuind să cuprindă 17 candidați și candidații de pe listele cu majoritate se vor declara aleși, votându-se listele. Partidele deja își fac separat liste despre candidații lor. Coaliția opozițională își face listele împreună, conform convențiilor încheiate.

* Femei! „Cartea Moașelor” cu 140 fotografii feminine Lei 120 la librăria Anca.

Informațiuni

— **O nouă catastrofă de aeroplan în Someș Sat.** Abee au trecut câteva zile dela înmormântarea căpitanului Bădescu și mecanicului Bányai, căzuți în Someș-Sat cu un aeroplan dintre cele comandate în ultimul timp în Anglia și deja remarcăm noui jertfe de aeroplan, cauzate de asemenea în urma defecțiunii aeroplanelor aduse din Anglia. Luni au mai murit în urma unui nou accident locot. Ionescu Marius și maestrul tâmplar Emil Szabados. Szabados a fost înmormântat Joi în localitate, la orele 10, iar locotenentul Ionescu Joi la orele 3 p. m. a fost transportat acasă în regat. Incercările cu noile avioane engleze deci au înregistrat în Cluj până acuma patru jertfe, exclusiv alte accidente mai ușoare și nemai vorbind de accidentele dela alte aerodromuri române. Cu toate aceste guvernul n'a luat dispoziții pentru reînnoirea avioanelor noi engleze, cari, după părerea publicului și specialiștilor competenți, sunt renovate din rămășițele avioanelor engleze și nici decum nu sunt noi. Publicul indignat așteaptă să se înceteze odată cu încărcările avioanelor engleze, cari nu ne aduc, decât jertfe!

— **Privilegierea străinilor în Timișoara.** În Timișoara s'au luat chioscurile comunale dela români, încredințându-se streinilor și în special unui Kanner, care sub numele C. Constantin, cunoscut în Cluj, ca corespondent al ziarelor antiromâne „Adevărul” și „Dimineața” lui Rosenthal, a premărit în ziarele indicate activitatea factorilor comunali. Ci-că chioscurile i s'ar fi dat în urma acestor merite, dela ziarele românești, cari obiectiv, au arătat și greșelile consiliului comunal din Timișoara. Acesta a fost motivul, pentru care — ca pedeapsă — s'au luat chioscurile dela români, dându-se unor neromâni.

Afacerea aceasta scandaloasă a scandalizat toată suflarea românească, care are în vedere, că colportajul și puținele ziare românești, în special în noile teritorii trebuiesc încurajate și nu stânjenite. Kanner iscălit Constantin Nicolae de altfel este învinuit cu o contra-bandă de ziare dușmănoase României, pe cari în ascuns le aducea dela Budapesta în special, în Ardeal pentru alimentarea propagandei antiromâne. Dl dr. Bianu, inspectorul Siguranței însă nu l-a arestat, pentru că în decursul anchetei Kanner alias Constantin Nicolae a plecat la București, afirmative, ca să... intervină a-și aranja afacerea scandaloasă. Pe ce cale și prin cine: vom vedea!

— **Amendări pripite.** Dela Prefectura poliției și alte organe de control în ultimul timp au început să se facă amendări pripite cu duimul, la simple denunțări, fără ascultarea părților din chestii. Unii caută să-i amendeze pe români, probabil, pentru a putea arăta minorităților, că amendatorii sunt imparțiali în privința amendărilor. Astfel a fost amendat și directorul ziarului „Clujul” dl Al. Anca, sub pretext, că nu i-ar fi fost măturat trotuarul înaintea prăvăliei, deși dsa dovedește cu martori, că amenda nu este, decât urmarea unui denunț fără bază. Facem atente deci forurile competente, să nu se pripească cu amendările, ci întâi să chibzuiescă asupra lor, interogând și părțile din chestie înainte de amendare, conform legilor în vigoare. Deocamdată atât!

— **Prefecți vor avea Duminecă și Luni o adunare în Cluj** pentru a mai multe chestii de interes comun.

— **Emigrările.** În ultimul timp, în vederea slabei recolte distrușe în cele mai multe locuri în țară marilor și deselor ploii și inundații, agenghi de emigrări au început o intensivă propagandă, în special pe la sate, cuprindând populația să emigreze în America etc. pentru a se „ferici”. Scopul acestor agenți, evident, este să stoarcă bani dela țărani, fără să le poată satisface dorințele. Autoritățile au și luat deja dispoziții pentru înfrânarea excocherilor agenților de emigrare, care caută să seducă populația pentru a se îmbogăți din astfel de afaceri murdare. Populația în tot cazul să nu se lase convertită, ci să-i denunțe pe agenții, cari ar căuta să o excocheze cu astfel de bazaconii.

— **Camera de Comerț și Industrie din Cluj,** în conțelegere cu „Ugi” și Sfatul Negustoresc secțiile Cluj, Corporația Industrială și Reuniunea comercianților, industriașilor și meseriașilor din Cluj, convoacă o mare adunare pe ziua de **Duminecă, 26**

Julie 1925 orele 11 în sala de ședințe a Camerei (Calea Victoriei No. 51) în chestia măsurii cu 66% a curentului electric. La această mare adunare se invită toți negustorii, industriașii și cetățenii în cauză.

În atenția femeilor!

La editura Al. Anca din Cluj a apărut o broșură foarte bine îngrijită cu modele de țesături românești datorită dnei Maior Chodora, profesoară. Această broșură costă 65 Lei plus 5 lei perio.

Grăbiți la Restaurantul

Esperanto

Abonament lunar 990.

Cupoune de mâncare.

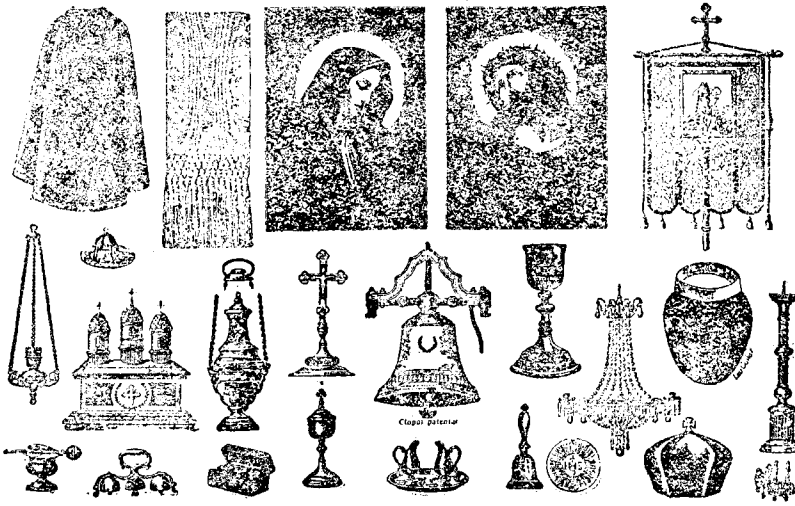

Grădina de vară.

* **Imprintate Advocățiale la librăria Anca.**

Cea mai mare firmă românească din Ardeal Alexandru Anca, Cluj

Fabrică de clopote. Mare depozit de Ornate, icoane și cărți bisericești. Fondat 1905. Mare Librărie și Tipografie. Fondat 1908.

Nou! O nouă Carte de Rugăciuni. Nou!

Cu onoare Vă anunțăm, că a apărut în ediția mea, și se află de vânzare cea mai nouă și împrejurărilor actuale cea mai potrivită carte de rugăciuni, învățături creștinești și cântări, intitulată:

„CĂRAREA FERICIRII”,

întocmită din cărțile rituali a Bisericii din orient și alte cărți de pietate de George Mânzat preot în Dej, cu aprobarea Preasfințitului Domn Dr. Iuliu Hossu episcop și a Ven. Ordinariat de Gherla sub Nr. 581—1925.

Această carte de un conținut bogat e întocmită astfel, încât să poată servi spre îndestularea lipselor sufletești a credincioșilor de toată categoria.

E cea mai potrivită carte pentru elevii din școlile medii, normale, primare, școlile de adulți și de meserii, pentru cantori, militari, poporul de rând dela sate și orașe de ambele confesiuni.

Intellectualii nostri iubitori de biserică, vor afla în urmă într'ansa, cartea cea mai acomodată pentru trebuințele lor sufletești, iar damele pe lângă tot aceea ce nobilizează și înfrumusețează sufletul unei femei, — vor putea avea cartea cea mai elegant executată dintre cărțile de rugăciuni românești apărute până acum.

Conține capitolele următoare:

Despre rugăciuni. (Învățături).	Rugăciuni înainte și după s. Cuminecătura.
Rugăciuni de dimineață.	Rugăciuni ocazionale.
Rugăciuni la Mănecat.	Cinstitul Paraclis a Pr. V. Maria.
Despre S. Liturghie. (Învățături).	Canon de mângâiere către Domnul Nostru Isus Hristos.
Rugăciuni la s. Liturghie.	Troparele și condacele Învierii.
Urmarea s. Liturghii.	Troparele și condacele sărbătorilor.
Rugăciuni la Însărat (vecerne).	Priesne.
Rugăciuni de seară.	Troparele morților.
Despre Taina Pocăinții. (Învățături).	Colinzi și cântece de stea.
Rugăciuni înainte și după Mărturisire. Cei șapte ps. penitențiali.	Viersuri la morți. (Viersul lui Lazar... Cu lacrimi și fiori.
Despre s. Taină a Cuminecăturii.	Cântare de smerenie către Domnul Nostru Isus Hristos.
Învățături despre s. Taină a Cuminecăturii.	
Meditație despre s. Cuminecătura.	

Se pregătesc în următoarele ediții (legături):

Legată în hârtie fină broșată bucată	Lei 50 ---
Legată în hârtie tare carton bucată	65 ---
Legată în pânză fină cu cruce aurită bucată	120 ---
Legată în Piele Lux și tipărită pe hârtie velină buc.	240 ---

In interesul propriu rog să faceți comanda de pe acum deoarece s'a pregătit în număr limitat.

La comenzi până la 10 exempl.

primiti 5% rabat reducere.

Cu stimă

Alexandru Anca
librar — Cluj.

Preț Curent pentru Ornamente bisericești:

Odăjdi (Vesminte preoțești) constante din:

1 Felon, 1 Epitrafir, 2 Aere, 2 Mânecuțe, 1 Brâu, 1 Acoperitor de sf. potir, în diferite motive și colorii din damas de mătase în calitate deosebite cu prețul de 8000—25000 Lei.

Prapori:

în diferite culori 90 cm. lat 120 cm. lung cu

două chipuri sfinte pe două părți văpsite pe pânză chipul după dorință are 3—4 tăieturi cu posomant auriu sau argințiu prețul unui prapor dela 3000—6000 Lei fără rudă.

Mustre de stoffe pentru odăjdi sau prapori se trimit numai contra 200 Lei anticipativ.

La restituirea mustrelor să predau banii.